

Skratka, cilj njihovih dejavnosti, tako nameren kot nenameren, je bil na predek v razumevanju. Asheva in Wells ugotavljata še naslednje skupne značilnosti:

1. Oba primera sta vključevala materialna orodja, kot so besedila, eksperimentalno gradivo, table in računalniki. Vsak je vključeval intelektualno ali simbolno orodje, npr. orise nalog, slikovne predstavitve (npr. računalniške risbe živali), izrecne cilji, ki jih je predstavil »učitelj« ...
2. V obeh primerih so se udeleženci dejansko ukvarjali s pomembno vsebino in skušali priti do rezultata, o katerem bi se strinjali. Učna vsebina je bila (delno) predmet skupnega dogovarjanja udeležencev. To je mogoče tudi v učilnici, če je razred organiziran kot skupnost raziskovalnega učenja.
3. V obeh primerih je bilo potrebno, da so udeleženci prisluhnili drug drugemu in se odzivali na zamisli drugih. V taki vsevključujoči medsebojni interakciji je vsak udeleženec prispeval k skupnemu znanju in obenem napredoval k večjemu individualnemu razumevanju (skozi odzive na (stalne) izzive, ki so jih prinašali ravnanje in govorjenje drugih). Ko so udeleženci prevzemali in razvijali ideje drugih, so obenem jasnili, poglobljali in širili svoje lastno razumevanje.
4. V obeh primerih se je razumevanje razvijalo kumulativno, v teku časa, in je vključevalo številne povezane dejavnosti. Ko se je ena dejavnost končala, se je začela druga, ki je, vsaj delno, temeljila na izidu prve dejavnosti. Tako so izidi postali posredujoče orodje za naslednjo dejavnost. V tem oziru je dialog podoben dejavnosti, ki vključuje materialna orodja, kajti razumevanje oz. pomeni, ki so nastali kot proizvod določenih interakcij, postanejo temelj za nadaljnje interakcije. Tako se tudi dialog giblje od tega, da je proces, k temu, da je proizvod. Tako na mikro nivoju družine ali učilniške skupnosti kot na večji, makro zgodovinski ravni, postanejo znanje in materialni artefakti, ki so ustvarjeni v enih dejavnostih, del virov skupnosti, ki jih (lahko) uporabi kot orodje v prihodnjih okoliščinah.

Zaključek

Naj na koncu glavne ugotovitve članka strnem kot množico želja oz. upov. Upam torej, da bo članek prispeval k uveljavljanju reflektiranega in afirmativnega odnosa do naslednjih trditev:

1. Dialog in sodelovanje v skupnosti sta bistvena dejavnika in momenta ustvarjalnega učenja.